

POLITISK SPÆNDING

AF NIELS KRAUSE-KJÆR

Nogle opfatter politik som kedeligt, nørdet og fyldt med mænd i gråt. Indrømmet, sådan kan det nogle gange synes – både ved første og fjerde øjekast. Men hvis man ignorerer det nørdede og de grå, så rummer politik alt det drama, man kan forestille sig: magt, kærlighed og personlige ambitioner og – i nogle situationer – liv og død. Det er ikke et tilfælde, at mange af Shakespeares historier handler om politik.

Hvis der er for meget mandag over dit liv, så pift det op med politisk spænding. Hvis de politiske kampe i det virkelige liv bliver lidt for spændende, så slap af med politisk fiktion.

Niels Krause-Kjær

journalist, vært på DR2 Deadline og forfatter

Foto: Thomas A

Udarbejder: Niels Krause-Kjær

Illustrator: Peter Stroltze

Udgiver: © BibMedia, Herlev 2020

Tryk: Nofoprint, Vallensbæk

Varenr.: 47112012

DANMARK

MORTEN HESSELD AHL

Det er svært at forstå, hvordan han får tid til det, men Morten Hesseldahl har igennem mange år evnet at kombinere en imponerende karriere som bl.a. administrerende direktør på Information, Kulturdirektør i DR, topchef på Det Kongelige Teater og nu øverste mand på Gyldendal med en række politiske spændingsromaner. Det må være hans måde at slappe af på! Genembruddet var 'Drager over Kabul' fra 2007 med en udenrigsminister Lars Ove Ravn, der hvirvles ind i terror og fanatisme, så der kunne man begynde. Hans seneste politiske spændingsroman 'Malins efterår' fra 2020 følger bl.a. en udfordret departementschef i Finansministeriet og en lettere falleret forfatter, der skal rette op på Danmarks Bankens image. Lyder det bekendt?

MOGENS BLOM

For at gribe i egen barm – det kan være både trættende og forudsigeligt med journalister, der absolut vil forsøge sig med politiske spændingsromaner. Så Mogens Blom er en herlig undtagelse. Boligaktivist som helt ung. Maskinarbejder som knap så ung, ulandsfrivillig, kandidatgrad og senere embedsmand i Udenrigsministeriets Mellemøstkontor. Og sideløbende med det hele forfatter til en række politiske spændingsromaner. Senest 'Gidsel i Amman', 'Arven fra Bagdad', 'Enken fra Kiev' og 'Dobbeltspil i Odessa'. Alle om agenten Maiken Tarp fra Forsvarets Efterretningstjeneste. Man mærker forfatterens baggrund og særlige viden samtidig med, at man blæses igennem aktuelle thrillere, der ikke mangler noget.

THOMAS RATHSACK

Det er sjældent, politiske romaner får direkte politiske konsekvenser, men da den tidligere jægersoldat Thomas Rathsack udgav 'I krig med eliten' om krigen i Afghanistan, kom han for alvor i krig med netop eliten – og vandt. En forsvarschef måtte træde tilbage og en forsvarsminister indledte med bogens efterspil sin politiske deroute. Siden har Rathsack udgivet en række romaner med jægersoldaten Michael Plessner som gennemgående figur. Bøgerne lugter rigeligt af armsved og testosteron, men alligevel bevæger de sig i det politiske univers. For krig er jo blot politik – med andre midler.

GRETELISE HOLM

Kan en efterlønsmoden kvinde være hovedperson i en dansk krimiserie? Det kan hun sagtens, når det er Gretelise Holm, der har fingrene på tastaturet. Den ældre journalist Karin Sommer har i en række krimier løst mord- og krimigåder i provinsen, og det er gjort begavet, samfundskritisk og tiltalende lavmælt – alt sammen på samme tid. Gretelise Holm kan som journalist sit håndværk til fingerspidserne, og bliver man særlig nysgerrig på hendes baggrund, så læs den fremragende 'Jesus, pengene og livet' – Gretelise Holms historie om sin opvækst og start på voksenlivet. Den er på sin egen måde fyldt med spænding og politik.

TOBIAS BUKKEHAVE

Nogle gange tager en forfatter et spring, som udenforstående ikke havde set komme. Sådan er det med Tobias Bukkehave, der er kendt som forfatter til anmelderroste børnebøger om drengen Elmer Baltazar, der suges ind i fantasiverdenen Arkadia – her er gode og onde, computerspilunivers og heksedronning. Bukkehave har en kandidatgrad i film- og medievidenskab, han arbejder også som manuskriptforfatter, så man skulle måske have anet, at han på et tidspunkt ville andet og mere. Det kom i 2020 med spændingsromanen 'Kongetro', om den tidligere jægersoldat Tom, der vikles ind i et internationalt og korrupt magtspil iblandt fædrelandskærlighed og mord. Romanen har fået fremragende anmeldelser og beskrives som en begavet kloning af John Le Carré og James Bond.

PETER MOGENSEN

Den politiske kommentator fra 'Mogensen og Kristiansen' har to romaner på samvittigheden. 'I bjørnens kløer' og senest 'Skyggespillet.' Begge romaner følger toppolitikerens Henrik Foss og hans partiformand Marie Lindberg i politiske magtkampe. I den første bog er de i opposition, i den seneste i regering som henholdsvis udenrigsminister og statsminister. Begge romaner leger med internationale forviklinger og kriminalitet i det indenrigspolitiske spil. Hvis man er til tjubang og tillægsord er bøgerne et godt sted at begynde.

LISBETH ZORNIG & MIKAEL LINDHOLM

Forfatterægteparret med fortid som henholdsvis formand for Børnerådet og fremtrædende erhvervsjournalist har de seneste år været højproduktive med romanskrivning ved siden af deres øvrige aktiviteter. Handlingerne er som oftest rå og voldsomme. De første, 'Bundfald' og 'Arkimedes' trækker en del på Zornigs egen baggrund i den sociale skyggeside. 'Eksodus' er som de to foregående en del af Malene-serien, men bevæger sig mere direkte ind i det politiske miljø med valgkamp, partistiftelse og terror.

LEIF DAVIDSEN

Der er langt fra Bogense og Struer til Italien og Rusland – men ikke for Leif Davidsen. I sin seneste roman 'Forræderens børn' lader han sig inspirere af giftangrebet i Storbritannien mod en tidligere russisk agent i 2018, og så går det ellers derudad i vanlig sikker Davidsen-stil. Leif Davidsen er ikke meget for serier og triologier, der ellers er en yndet disciplin i denne genre, men i 'Forræderens børn' møder vi Tor og Laila fra 'Djævelen i hullet'. Bøgerne kan sagtens læses uafhængigt af hinanden, men den seneste indeholder alligevel en del referencer, så det anbefales at gå et par år tilbage i tiden og begynde med 'Djævelen i hullet'. Leif Davidsen har ofte i sit efterhånden omfattende forfatterskab taget afsæt i sin journalistiske baggrund og især tiden som korrespondent i Moskva i 1980'erne. Og tak for det.

CARSTEN JENSEN

Udover at være en meget insisterende debattør har Carsten Jensen bl.a. skrevet rejsebøger. Han brød litterært og fortjent igennem med 'Vi de druknede', der handlede meget lidt om politik, men det gør til gengæld 'Den første sten', en krigsroman om konflikten i Afghanistan, og hvad den kan gøre ved mennesker. Lige så forudsigelig og endimensionel, Carsten Jensen kan være som debattør, lige så spændende og sprudlende er han som romanforfatter. 'Den første sten' er nok Carsten Jensens i sit budskab, men det er gjort med elegance og eftertænksomhed. Slutningen er egentlig forudsigelig, når man kender den og tænker over det, men chokerende, når man ramler ind i den.

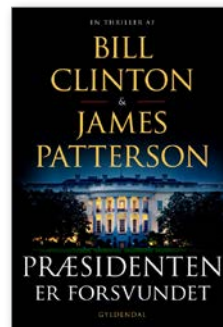
HANNE BECH HANSEN

Hun var en stor personlighed som Københavns politidirektør og chef for 2.800 betjente frem til 2009, og først efter sin pension i etaten sprang hun ud som forfatter. Det blev til flere krimier, som i den grad trak på hendes erfaringer i den mørke side af det danske samfund. I debuten 'Lasten' er det Malika Els, nyudnævnt vicepolitikommisær, der skal efterforske to mord. Hanne Bech Hansen følger Malika Els i flere af sine krimier, og bortset fra indvanderbaggrunden er der måske også lidt af forfatteren selv i figuren – meget straight uden de store personlige kriser og meget pligttopfyldende. Nej, der sad ikke et hår forkert på nu afdøde Hanne Bech Hansen og at hun nåede at springe ud som krimiforfatter var en overraskelse for folk, der ikke kendte hende. Måske også for dem, der gjorde.

FRANK ESMANN

Den garvede journalist nåede vidt i sin karriere og evnede de fleste positioner lige fra almindelig journalist, tv-vært, redaktør, forfatter til adskillige fagbøger og – naturligvis – også de klassiske journalist-krimier med et touch af virkelighed og politiske problemstillinger. Bøger som 'Hævn over hævn', 'Døden indhenter jer' og 'Ondets rod' er lige til en regnsvejrsgang i sommerhuset. Man bliver både underholdt og kloget om det samfund og de udfordringer, der omgiver os, sammen med Frank Esmann. Hvis man derefter har mod på mere Esmann af den faglige slags, så er der blandt andet bøger om Amerika, Reagan og Kissinger, der alle spejler den tid, de blev skrevet i.

UDLAND

BILL CLINTON (OG JAMES PATTERSON)

Kan man være en karismatisk præsident i USA og en elendig romanforfatter? Det kan man sagtens. Statsminister Jens Otto Krag kunne heller ikke finde ud af at skrive skønlitteratur, men han var dog alene om det mislykkede forsøg. Bill Clinton har allieret sig med bestsellerforfatteren James Patterson i romanen 'Præsidenten er forsvundet', og det er der ikke kommet noget godt ud af. Islamistiske kræfter vil slippe en virus løs, kun en handlekraftig, empatisk præsident, der ydermere er krigsveteran og næsten lige så hurtig som Lucky Luke med et håndvåben, kan redde kloden. Arghhh.

Foto: David Burnett

MICHAEL DOBBS

Hvis man har set den amerikanske tv-serie House of Cards, og også kan huske den britiske serie af samme navn fra 1990, så skulle man tro, at det var uden gevinst at læse Michael Dobbs to bøger 'House of Cards' og 'At spille kongen'. Men det er ikke tilfældet. Bøgerne var forlæg for den britiske serie, men har deres eget liv fra første til sidste side. Det var faktisk ikke min mening at læse dem, men pludselig var jeg færdig! Man mindes endnu engang om, at bøger og film er to forskellige udtryksformer med hver sine styrker.

MAGNUS MONTELIUS

Den svenske krimibølge har været både berigende, voldsom, vedvarende og – hånden på hjertet – lidt ensformig efterhånden. En undtagelse er Magnus Montelius, der udover at være forfatter har en baggrund som rådgiver i FN-systemet. Han kender det politiske spil og hudfletter den svenske selvforståelse. I sin seneste roman 'Otte måneder' havner vi midt i et politisk magtspil og møder journalisten Nina Wedén. Hun har væltet Sveriges udenrigsminister efter et tip om sexkøb. En ny, uerfaren udenrigsminister med et hul i sit cv på otte måneder ansætter hende som sin pressesekretær. Udover velkomponeret spænding, får romanen de fleste journalister og politikere til lige at tjekke deres eget cv en ekstra gang.

JAN GUILLOU

Han har altid været meget politisk i sine romaner, Jan Guillou, mest kendt for sine filmatiserede romaner om den svenske actionhelt Hamilton i Coq Rouge-serien. Efter en omvej til middelalderfortællinger, er han nu i gang med 10 bind om det 20. århundrede og i den syvende '1968', handler det netop om ... 1968. Eric Letan er jurastuderende, taler flydende tysk, fransk og svensk og bliver via en tysk kæreste medlem af en gruppe revolutionære. Det er gennemsyret politisk af den Guillouske slags og lidt forudsigelig i længden. Lige så sprudlende den første håndfuld Coq Rouge-romaner var, lige så anstrengende kan det indimellem blive i hans senere forfatterskab. Det ligner efterhånden for meget en metervare, der bliver længere og længere, men nogle gange er en Big Mac det, man trænger allermost til.

FILM

HOUSE OF CARDS

Findes der endnu nogle, der ikke har set House of Cards? I så fald er de heldige, for forude venter adskillige sæsoner med politisk spænding, der får selv Donald Trump til at synes tilbageholdende. Kevin Spacey er uhyggelig som den ambitiøse politiker og præsident, Frank Underwood, Robin Wright lige så dragende som hans partner in crime og førstedame, Claire Underwood, og vores egen Lars Mikkelsen er en genial russisk præsident i de senere sæsoner. Nye seere er ekstra heldige, for de kan droppe de sidste to sæsoner, hvor fortællingen mister højde – især sidste sæson uden den #MeToo-faldne Kevin Spacey er langt under niveau.

GOOD NIGHT AND GOOD LUCK

George Clooney kan være noget svingende både som instruktør og skuespiller, når han bliver alt for politisk i sin Hollywood-forudsigelige tilgang til verden. Men Good Night and Good Luck er mere end en vellykket fortælling om 50ernes USA og kommunistforskrækelse under senator Joseph McCarthy. Vi tror måske, at paranoiaen hører fortiden til, men man skal være mere end tykudet, hvis man overser tendenser i nutiden til lignende udskamning.

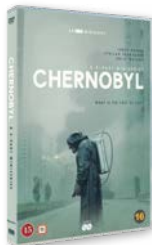
HOMELAND

Jeg er vild med Homeland. Nok også mere end den (meget) roste serie kan bære, så træk en lille smule fra: Seriens næsten hundrede afsnit over otte sæsoner er aldeles fremragende med en mentalt udfordret CIA-officer Carrie Mathison, spillet af Claire Danes, i hovedrollen. Serien, der oprindeligt er baseret på en israelsk tv-serie, er ikke bare spændende, men formår uhyggeligt og præcist at inddrage aktuelle politiske temaer. Ikke alle sæsoner er helt oppe at ringe, men det er jeg ligeglad med.

TJERNOBYL

Nok handler tv-serien Tjernobyld om den frygtelige a-kraft-ulykke i Ukraine i det daværende Sovjetunionen i 1986. Men den virkelige nedsmeltning foregår i de øverste kredse i Kreml og det kommunistiske styre i dagene, ugerne og månederne efter ulykken. Menneskeliv betyder meget lidt - det gælder om at beskytte det politiske system. Tv-serien er en blændende personlig og politisk beretning om et systems forvitring og forfald

DESSERTEN

Hvis man efter en gang skønlitteratur om politiske magtkampe og sinistre mord fristes til et lille virkelighedstjek, så er der masser af lystlæsning at gå i gang med: Lars Løkke Rasmussens 'Befrielsens øjeblik' og 'Om det meste og de fleste'. Søren Pinds 'Frie ord'. Per Stig Møller om 'Sommeren 45'. Bo Lidegaards 'Uden mandat' om Kaufmann og USA's interesse for Grønland. Jesper Tynells 'Mørkelygten'. Niels-Birger Danielsen om 'Werner Best' eller Watergate-journalisten Bob Woodwards 'Fear' og 'Rage' om Donald Trumps præsidentskab samt mange, mange flere. Og bliver det hele lidt for mørkt og dystopisk så slut af med nu afdøde Hans Roslings bestseller 'Factfulness', og bliv bekræftet i, at politik gør en forskel. Verden går – trods alt – i den rigtige retning.

Niels Krause-Kjær udgav for tyve år siden 'Kongekabale' om politisk magtkamp og spindoktorer. Bogen blev fire år senere filmatiseret. Efter noget af en skrivepause, kom han i 2019 med efterfølgeren 'Mørkeland', der bevæger sig i samme univers med journalisten Ulrik Torp. Og i 2020 kom så tredje del i thriller-serien, 'Fandens forår', igen med den politiske journalist Ulrik Torp, der efter et mindre sammenbrud nu er på lykkepiller og trækkes ind i en sag med tråde til Murens fald og Moskva i dag. "Fandens forår bevæger sig som forgængerne 'Kongekabale' og 'Mørkeland' i et giftigt spændingsfelt mellem medier og politik. Med aktuelle referencer til skandaler i efterretningsretningssvæsenet, fake news og trusler fra andre lande. Serien er en stor succes på bibliotekerne," siger bibliotekar Anette Thede fra Helsingør.